

/ Věra K. (*1956): Houslistka samoživitelkou

rozhovor uskutečněn 11. 9. 2020 v Praze
tazatelka Marie Koval (Mrvová)

→ 1. Kapitola: Doma se mluvilo rumunsky (1956–1962)

Narodila jsem se v Ostravě 1956 a jako nejmladší ze čtyř dětí. Když mi byly dva roky, tak jsme se přestěhovali do Prahy, a v Praze jsem byla vlastně skoro celý život. Pár let jsem byla mimo Prahu, ale bylo to pracovně. Vystudovala jsem konzervatoř, takže jsem byla hudebnice a hrála jsem v různých orchestrech. A někdy v roce 87 jsem se rozhodla přestat hrát, a protože s tou školou moc možností nemáme, tak jsem začala učit v hudební škole a učím až do důchodu.

Nejsme moc typická rodina. Rodiče přijeli z Rumunska, bylo to díky tomu, že můj tatínek měl vlastně ještě po svém otci, po mém dědečkovi, československé občanství. A on byl hudebník. Tak využil toho, že po válce byla tzv. výzva k repatriaci občanů československé státní příslušnosti, takže už byl ale ženatý s mojí maminkou, která teda s Československem neměla nic společného, byla Rumunka. Přijeli sem, a myslím si, že ty začátky ale byly velmi svízelné.

Jde o to, že tatínek vlastně měl židovský původ, a i když nepocházel z rodiny nějaké pobožné, oni byli velmi, abych tak řekla, vlažní ve víře, dokonce bych řekla, že je to ani moc nezajímalo. Někdy říkám s trochou nadsázky, že asi to bylo jediné pouto, které jim zůstalo až do smrti, že oba byli prostě takoví komunisté. Oni byli ve straně oba a ten světonázor, ten je spojoval. To bylo jako jejich náboženství, se dá říct.

Když člověk mluví o sobě, tak vnímá nějaký příběh, který začíná jeho narozením. Ale postupně jsem si uvědomovala, ale až za dlouho, že jsem vlastně už vstoupila do nějakého příběhu, který začal dávno předtím, než jsem se narodila.

Když jsem se teda narodila a kam sahají moje vzpomínky nejstarší, tak už s námi bydlela babička, což byla tátova maminka. Všichni dohromady v jednom bytě, což nebylo zrovna taky ideální. Ten byt byl sice relativně velký, ale pro sedm lidí tří generací to nestačilo, byl to třípokojový byt. Byl to byt první kategorie v paneláku, který naši dostali v padesátém osmém roce, to znamená, když jsem se tam přestěhovala, tak mi byly právě ty dva roky.

No a samozřejmě, když v té domácnosti tři lidé mluví rumunsky, tak jsme mluvili rumunsky. Ale tím, že jsem nejmladší, tak já jsem tu rumunštinu docela brzo, ne že bych ji zapomněla, já jsem ji používala, ale ne na prvním místě, protože my jsme se sourozenci mluvili česky.

→ 2. kapitola:**Jak jsem se stala houslistkou (1970–1986)**

//trigger warning – pokus o sebevraždu//

Než jsem se dostala na konzervatoř, tak tatínek se tam stal ředitelem. A tak pochopitelně, že když jsem dělala pak přijímačky – já jsem se modlila, abych je neudělala, protože jsem věděla, že nehraju bůhvíjak. No ale jelikož tam byl tatínek ředitelem, tak jsem samozřejmě přijímačky udělala. A teď jsem měla pocit, že se topím, ale že musím, že musím plavat prostě, šlapat vodu, abych se neutopila. Tak jsem nějak těch šest let, ještě ke všemu ta škola je šestiletá, nějak jsem těch šest let přežila. No, ale opravdu jsem byla v depresích, hrozných... Já jsem se... Jednou prostě jsem byla sama doma a najednou mě napadlo, že mě to prostě nebaví ten život a že skočím pod vlak, jsem si řekla... A my, jak jsme bydleli ve Strašnicích, tak tam bylo nádraží Strašnice, to je blízko relativně, kousek, že jo. Tak já s tím pocitem, že ty vlaky jezdí pořád, jsem se tam vydala, sedla jsem si k trati a čekala jsem... No ale fakt dlouho, určitě minimálně hodinu. No a ono nic nejelo... Já samozřejmě nevím, jestli bych to udělala, kdyby ten vlak jel, to nevím, ale tak jsem tam čekala a čekala a pak jsem si řekla, a co, kašlu na to, a vrátila jsem se domů.

Tak konzervatoř jsem vyšla v 21 letech, dva roky jsem hrála v orchestru, tzn. do těch 23. Nejdřív jsem šla učit na rok, zase mimo Prahu, protože já jsem chtěla mít svůj byt. A to bylo naprosto nemožné získat byt. Jenomže to byla taková vesnička a mně to tam prostě fakt nesedlo. Najednou jsem viděla, že nemám soukromí, že jsem furt pod drobnohledem, že lidi si o mně povídají, a hrozně to bylo nepříjemné. Nudila jsem se tam, tam bylo jedno kino, které promítalo jednou týdně. Myslím si, že i tyhle zkušenosti pak způsobily, že jsem se vrátila vlastně domů, ale udělala jsem konkurz a šla jsem pak hrát do orchestru v Karlových Varech. A tam jsem byla šest let.

Ale spousta lidí bydlela na ubytovně. A ta ubytovna, to byl sám o sobě unikát. To byla taková ta papundeklová, jak bych to řekla, kde byly naskládány ty pokojíky, jako mají třeba zemědělství dělníci nebo na stavbě zedníci. A navíc to bylo hned vedle JZD. Takže my jsme tam měli, když jsme v létě hráli, tam bylo nesnesitelné vedro, ale otevřít jsme nemohli, protože tam byl hned i zápach, spousta much a bučely nám tam k tomu krávy, že jo [smích]. No a to bylo prostě neuvěřitelné ubytování, opravdu ponižující, každý ten pokoj měl asi 8 m² a měli jsme tam být po dvou.

→ 3. kapitola:**Neplánovaně jsem otěhotněla (1982)**

Našla jsem si tam pak přítelkyni, která byla úžasná a která mi strašně pomohla. Byla to houslistka taky. Já jsem tam měla, to ví málokdo, ale otěhotněla jsem, neplánovaně, vůbec jsem si s tím nevěděla rady. Doma jsem to neřekla, ani mámě. A ona mě furt přesvědčovala, abych si to dítě nechala. A že mi pomůže a že můžu bydlet u nich. A já jsem z toho měla úplnou hrůzu, protože nějak, musím říct, že vlivem té rodiny, jsem třeba zrovna moc po tom netoužila se vdát. Netoužila jsem po tom mít děti. A teď jsem si říkala, a matka sama, samoživitelka, to už vůbec ne, co bych dělala. Vůbec jsem si to neuměla představit, takže nakonec jsem šla na potrat. A to bylo ještě za totáče, což byl hodně traumatizující zážitek, to byl... Tam seděla ta komise, teď to rozebírala a že už na to mám věk, mně bylo 26 tenkrát. Ale zase tím, že jsem byla sama, že jsem byla svobodná a řekla jsem, že nevím, kdo je otec, což byla pravda zčásti, no tak mi to odsouhlasili. Bylo to teda dost hrozný, musím říct.

Já prostě ten svůj život vidím tak, že naši mě, ale nechci je obviňovat, oni jak nás furt drželi a drželi, tak já mám dojem, že vlastně v jisté oblasti jsem se nerozvíjela. A tak jsem si se spoustou normálních věcí nevěděla rady a ta antikoncepce do toho taky zapadala. Já jsem vůbec, ani mě nenapadlo chodit ke gynekologovi a brát nějaké ty, nějakou antikoncepci nebo třeba tělísko, já nevím, co by, nebo chtít po tom partnerovi, aby si vzal kondom? Že jo, to prostě bylo všechno úplně...

Maminka byla taková, bych řekla, pruderní. Takže opravdu, já když jsem dostala první menstruaci, tak jsem nevěděla, co se děje. Byla jsem z toho úplně vedle. A ve škole prostě nějaká holka, spolužačka to dostala dřív a začala jako, ukazovala mi to nějak, já jsem z toho byla vedle a když jsem se na to ptala mámy, tak jsem viděla, že ona o tom vůbec nechce mluvit, že je jí to trapný.

→ **4. kapitola:**

Konvertovala jsem k židovství (1986–1993)

A teď jsem měla kamarádku ještě z konzervatoře a ta říkala, bude se zakládat tady Komorní opera Praha, se to jmenovalo, je tam konkurz, tak přijď. Nakonec mě tam teda vzali, no a tam to bylo ještě horší než kdekoliv jinde... Zkrátka jsem šla učit do jedné hudební školy. Tam jsem byla několik let. A já jsem tam učila ty nauky a housle. No a jeden čas jsem byla na tom hrozně špatně s penězi, neměla jsem vůbec peníze, takže to byl taky další problém. No a vlastně, když jsem byla v Karlíně, tak se dá říct, že jsem se skoro zhroutila, a to jsem vlastně vyhledala nějakou psychologku už.

A v té době mě napadlo, že začnu chodit vlastně, že budu hledat své kořeny. Tak mě prostě napadlo potom, že bych šla na tu obec židovskou, že vlastně by to bylo dobrý. A že bych byla mezi svými, jak se říká. Pak jsem se tam seznámila se svým budoucím a ex manželem, protože pak jsme se rozvedli. A on měl právě takové řeči, že si může vzít jenom Židovku, že musím konvertovat. Tak to bylo taky docela náročné ta konverze. Tak za prvé jsem tam musela chodit na nějaké přednášky, to mi nevadilo, protože mě to zajímá. Ale konvertovala jsem. Pak jsem už čekala dceru, teď i s tou dcerou těhotná jsem jela až do Košic, protože když člověk chce konvertovat, tak musí do té rituální lázně, do mikve. A v Praze tenkrát nebyla. Tak to bylo taky dost těžký tím vlakem, já jsem to podceňovala a pak mi bylo zle. No a když jsem se vrátila, tak najednou mi otekla plodová voda a musela jsem na císaře a narodila se mi předčasně. Naštěstí to dopadlo dobře. Ona teda byla v inkubátoru asi 14 dní a pak jsme ještě byly spolu v nemocnici na pokoji v porodnici a pustili nás pak domů vlastně celkově po sedmi týdnech.

→ **5. kapitola:**

Samoživitelkou (90. léta)

Takhle, když manžel teda se odstěhoval, tak jí byly jenom dva roky. A ten rozvod proběhl asi rok na to, takže to, čeho jsem se tak strašně bála, tak to zrovna nastalo – matka samoživitelka. Byla jsem s ní sama a byla jsem hrozně zoufalá. Teď jsem nevěděla, jak se uживíme, jak to prostě zvládnu, jak to bude, jak ji vychovám, když na ni nemám čas, protože zase ta hudebka je docela průšvih, jo. Odpoledne ve dvě jsem začínala učit a učila jsem do večera.

Já jsem pak právě měla už takový deprese velký, že ono po tom rozvodu ten manžel, pro něj to taky nebylo jednoduché samozřejmě. Já mu to nezalívám, ale prostě mně se nelíbilo, že prostě se k ní nehlásil a odřízl se a tak. Ale jako tak jsme se tedy dohodli, takže on si ji jednou za 14 dní bral na víkend, jenomže jak už jsem měla ty deprese, tak mně to nebylo k ničemu. Já jsem celý ten víkend seděla a koukala do zdi, já jsem neudělala vůbec nic. Pak mě přesvědčila jedna známá, a ta má takové, takovou skupinu a jmenuje se to vlastně druhá generace, protože to jsou potomci těch, co přežili holocaust. Tam je třeba velice častý pocit úzkosti, který jakoby nemá důvod nějaký konkrétní. A vysvětluje se to tím, že ty rodiče něco prožili, o čem nemluví sice, ale někdy jsou náznaky, někdy to prostě člověk vycítí, anebo jsou sami úzkostní, jako pořád je tam nějaký strach. A to měli teda moji rodiče taky. Takže tohle mi pomohlo a léky mi také pomohly. A to už byla vlastně ta devadesátá léta.

A teď mám ještě koníček tu Mišpachu, to jsem si nechala, protože mě to zpívání strašně taky pomáhá. Já tam i hraju na housle, a hlavně tam zpívám a je to soubor, který vznikl ještě za totality, takže byl tak trochu ilegální. A oni se všichni scházeli v jednom bytě, jako jsou ty bytová divadla nebo bytové přednášky, tak to byl takový bytový soubor.

Zpíváme vlastně liturgické zpěvy v hebrejštině a někdy máme některé písně i lidové, tzn. že se zpívají v jazyce jidiš. No a časem jsem si uvědomila, že vlastně když zpívám, tak se modlím.

Já jsem byla vždycky knihomol. Já jsem tak četla, jakmile jsem se naučila číst, tak jsem ležela v knížkách pořád. A mně to hrozně pomáhalo, protože to byl takový únik z tý ne zrovna dobrý atmosféry, která v té rodině vládla.

Právě já mám pořád spoustu těch plánů, ale říkám si, že to tak záleží hodně na n, jestli to zvládnu taky. Jde o to, abych taky byla zdravá, no a jako jsem taková, že ten život mě teď vlastně baví, že jsem ráda, že jsem na světě.

Konec příběhu:

Paní Věra je v současné době v důchodu a přivydělává si výukou hudební nauky na základní umělecké škole. Kromě hudby je jejím koníčkem také tvůrčí psaní. Plánuje napsat knihu o své rumunské babičce a ráda by si splnila sen procestovat Transsibiřskou magistrálu.

